

Askolan kunnan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Osaaminen ja elämänlaatu -lautakunta 13.8.2026

Voimaantulo lv. 1.8.2026 lukien

Askolan kunnan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma perustuu Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteisiin 2015.

- Opetushallitus on muuttanut 2.12.2022 perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteita (muutosmääräys OPH-4617-2022) opiskeluhuollon osalta.

Sisällys

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	5
3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	6
3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa.....	6
3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	7
3.2.1. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus	7
3.2.2. Oppilaan oman äidinkielen tukeminen	8
3.2.3. Muut kielet	8
3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	8
4. Toimintakulttuuri	10
4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat.....	10
4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	11
5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	12
6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	13
6.1. Opetuksen eriyttäminen.....	14
6.2. Kodin ja koulun yhteistyö.....	15
6.3. Opiskeluhoolto.....	15
6.4. Oppilaanohjaus	17
6.5. Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	18
7. Oppilaan arviointi	19
8. Todistukset.....	20
9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana.....	20

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. Tässä asiakirjassa perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa osallistuvasta lapsesta käytetään termiä oppilas.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen/ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurisen taustan tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen/ ruotsin kielen taito, oppilaan ikätaso ja oppimisedellytykset sekä oppilaan mahdollinen aikaisempi varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen tai koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Jos oppilaan arvioidaan tarvitsevan erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea valmistavan opetuksen vähimmäistuntimäärän täyttymisen jälkeen, hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen.

Perusopetuslain (20a §, 30 §) mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetuslaki 3a §) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvatut

oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt (Perusopetuslaki 20b §) luovat pohjan myös perusopetukseen valmistavalle opetukselle.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen /ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen paikallista opetussuunnitelmaa noudatetaan sekä esiopetus- että perusopetusikäisten oppilaiden opetuksessa.

Opetuksen järjestäjä päättää valmistavan opetuksen järjestämisestä. Opetusta järjestetään joko inklusiivisesti perusopetuksen yhteydessä tai ryhmämuotoisesti. Erillistä valmistavan opetuksen ryhmää perustettaessa suosituksena on, että oppilaita tulee olla vähintään viisi. Valmistavan opetuksen toteuttamistavan valinnassa huomioidaan oppilaan kokonaisuus. Toimivalta ryhmän perustamisesta määräytyy hallintosäännön mukaisesti.

Kullekin oppilaalle laaditaan opinto-ohjelma, jossa on oppilaan koulunkäyntiin liittyvät keskeiset asiat: oppilaan koulunkäyntihistoria ja lähtötaso, vahvuudet, oppimistavoitteet, opiskeltavat oppiaineet, opetusjärjestelyt ja mahdolliset tukitoimet. Opinto-ohjelma päivitetään tarpeen mukaan, vähintään kerran lukuvuodessa. Paikalla ovat opettaja, oppilas ja huoltaja(t) sekä tarvittaessa tulkki.

Inklusiivisessa opetuksessa oppilas sijoitetaan lähikoulun yleisopetuksen ryhmään, jossa oppilaalle järjestetään oppilaan oman opinto-ohjelman mukainen opetus. Opetuksessa noudatetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman periaatteita ja tavoitteita. Luokkamuotoisessa valmistavassa opetuksessa oppilas opiskelee valmistavan opetuksen ryhmässä. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistavasta riippumatta valmistavan opetuksen aikana oppilas integroidaan ikätasoaan tai valmiuksiaan vastaaviin perusopetuksen ryhmiin oman opinto-ohjelmansa mukaisesti. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetukseen pääsääntöisesti lähikouluun ikätasoaan vastaavaan ryhmään. Valmistavan opetuksen oppilaaseen sovelletaan samoja oppilaaksiottoperusteita kuin muihinkin perusopetuksen oppilaisiin. Lähikoulu määrittää asuinsoitteen perusteella. Opettajalla on ensisijainen vastuu tiedon siirrosta nivelvaiheessa. Siirtyminen suunnitellaan yhteistyössä huoltajien, rehtoreiden, opettajien ja muiden tarvittavien asiantuntija- ja yhteistyötahojen kanssa.

Oppilaan valmistavan opetuksen opinto-ohjelma sekä muut opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirtyvät oppilaan mukana lähikouluun. Yhteistyö tulevan koulun kanssa aloitetaan riittävän ajoissa. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua tulevaan kouluun ennen oppilaan siirtymistä perusopetukseen.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja asetus, [valtioneuvoston asetuksessa \(422/2012\)](#) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- integraatio esi- tai perusopetukseen ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa valmistavan opetuksen aikana ja oppilaan siirtyessä esi- tai perusopetukseen
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Askolassa noudatetaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä toimenpideohjelmia kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennalta ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten.

Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laajaalaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Opetus on kielitietoista. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskitytään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sisältöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilaiden ikä, opiskeluvalmiudet ja tausta. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuurinen tausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää opetettavien sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, voidaan myös tällä opetuksella edistää esimerkiksi oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, jos perusopetuksen järjestäjä tämän mahdollistaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen, jossa hän voi tarpeen mukaan opiskella myös perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain.

Yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa on valmistavan opetuksen aikana ensiarvoisen tärkeää eri oppiaineiden tai oppimiskokonaisuuksien opiskeluun integroinnissa ja oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Erityisesti ryhmämuotoisessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että valmistavan opetuksen oppilaat tulevat osaksi kouluyhteisöä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa Askolassa

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskeistä on oppilasta opettavien opettajien yhteistyö. Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan perusopetukseen oppilaan ikäkausi huomioiden vastaaviin suomenkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään valmistavan opetuksen ja perusopetuksen yhteisessä palaverissa, johon kutsutaan myös huoltaja ja oppilas.

Valmistavan opetuksen päättyessä perusopetukseen siirtyvä oppilas sijoittuu pääsääntöisesti oman ikätasonsa mukaiselle vuosiluokalle ja yli 16-vuotiaiden oppilaiden koulupolku suunnitellaan yksilöllisesti ohjaten opinto-ohjaajan kanssa.

3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.2.1. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus opinnoissa, joiden tavoitteena on kehittyvä peruskielitaito (viite Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus opetuksen lähtökohtana ovat oppilaalle koulussa ja arjessa merkitykselliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet. Niiden avulla tarkastellaan kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä. Vuorovaikutustilanteita mallinnetaan, pohjustetaan ja harjoitellaan yhdessä opettajan ja vertaisten tuella.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäyntihistoria ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen/

ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito ja ikätason mukaiset suomen/ ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

3.2.2. Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaan oman äidinkielen tukemisen tavoitteena on vahvistaa ja edistää äidinkielen osaamista, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä osaaminen luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle.

Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, opetus noudattaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen ja muiden tahojen kanssa.

Oppilaan oman äidinkielen opetus Askolassa

Askolan kunnan kieliohjelman mukaan oman äidinkielen opetusta ei järjestetä.

3.2.3. Muut kielet

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Muiden kielten opiskelu valmistavassa opetuksessa riippuu oppilaan valmiuksista, osaamisesta ja aikaisemmasta koulutaustasta. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Mikäli oppilas opiskelee valmistavassa opetuksessa vieraita kieliä, ensisijaisesti oppilaalle tarjotaan mahdollisuutta AI-kielen opiskeluun. Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa painopisteenä on sanavaraston laajentaminen ja käsitteiden oppiminen. Kieltä harjoitellaan monipuolisia menetelmiä käyttäen. Työtavat ovat kielitietoisia.

3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan mahdolliset aikaisemmat opinnot ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka. Valmistavan

opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kullekin oppiaineelle ominaiset tekstit ja niiden tyypilliset piirteet ja käyttötilanteet sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistaminen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet ja sisällöt valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Lähtökohtana suunnittelulle ovat esiopetukselle asetetut tavoitteet tai perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja vuosiluokkien välisten siirtymävaiheiden kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet. Eri tiedonalojen tekstitaitojen opetuksessa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota matemaattisen osaamisen vahvistamiseen, jotta oppilaalla on riittävä perusta matematiikan opiskeluun perusopetuksessa valmistavan opetuksen jälkeen. Keskeistä on tukea oppilaan lukumääräisyyden tajun, matemaattisten suhteiden ymmärtämisen, laskemisen taitojen ja aritmeettisten taitojen hallintaa.

Oppilaan äidinkieltä tai muuta aiempaa opiskelukieltä voidaan hyödyntää eri tiedonalojen sisältöjen oppimisen tukena. Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä opinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista eri tiedonalojen sisältöjä opiskeltaessa.

Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt Askolassa

Valmistavassa opetuksessa pyritään varmistamaan oppilaan riittävä luku- ja kirjoitustaito. Oppiaineiden opetus järjestetään oppilaan ikä- ja taitotaso huomioiden. Opetuksen sisällöillä pyritään tukemaan oppilaan suomen kielen kehittymistä ja integroitumista.

Valmistavassa opetuksessa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelmaan soveltuvin osin. Valmistavassa opetuksessa opetettavat aineet valitaan oppilaalle siten, että ne tukevat mahdollisimman hyvin oppilaan siirtymistä perusopetukseen.

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#). Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa myös perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria.

4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta tai esiopetusta ja koulussa tai esiopetusyksikössä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat oppivat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoja, jotka ovat monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto ja viestintäteknologista osaamista ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat

keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Oppimisympäristöt ja työtavat Askolassa

Valmistavassa opetuksessa oppilas osallistuu kykynsä mukaisesti kaikkiin koulun toimintoihin. Pääpaino on suomen kielen opiskelussa, mutta lisäksi opiskellaan muiden oppiaineiden sisältöjä ja harjoitellaan suomalaisessa koulussa opiskelua ja toimimista. Oppilasta rohkaistaan suomen kielen käyttöön arjen vuorovaikutustilanteissa. Yhteisen toiminnan avulla harjoitellaan koulunkäyntirutiineja ja kehitetään oppilaiden opiskelutaitoja.

Opiskelu ja oppiminen ovat sidoksissa oppilaan lähtökohtiin. Oppilasta autetaan kehittämään opiskelutaitojaan. Häntä ohjataan itsenäiseen työskentelyyn ja annetaan valmiuksia perusopetuksessa tarvittaviin työtapoihin, kuten pari- ja tiimityöskentelyyn. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö on olennainen osa opiskelua. Erilaiset oppimisympäristöt rikastavat opiskelua, ja niitä hyödynnetään annettujen resurssien puitteissa. Niiden avulla edistetään oppilaan kotoutumista ja tutustumista lähiympäristöön ja suomalaiseen kulttuuriin.

Opetuksessa käytetään monipuolisia kielitietoisia menetelmiä ja ohjataan itsenäiseen työskentelyyn.

4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen/ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tai esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen/ ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen/ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet Askolassa

Valmistavassa opetuksessa suomen kielen opiskelu yhdistyy luontevasti muiden oppiaineiden opiskeluun. Kaikkien oppiaineiden opetuksessa käytetään kielitietoisia menetelmiä. Oppilaat osallistuvat monialaisten oppimiskokonaisuuksien työstämiseen. Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan niin, että ne tukevat sekä suomen kielen omaksumista, että muiden oppiaineiden oppimista ja toisaalta tukevat oppilaiden kotoutumista. Jos valmistava opetus järjestetään pääosin inklusiivisesti, osallistuvat oppilaat muiden oppilaiden kanssa monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin. On myös mahdollista, että heille luodaan omia oppimiskokonaisuuksia. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa voidaan hyödyntää alueen kulttuurisia ja luontoon, ympäristöön tai elinkeinoelämään liittyviä mahdollisuuksia sekä pyritään toimimaan monipuolisesti yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määriteltä valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet*

- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet tai oppimiskokonaisuudet, ja niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi esi- tai perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaan oma opinto-ohjelma olla osa sitä.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilaan opinto-ohjelma kirjataan perusteiden mukaisesti. Asiakirja laaditaan wilma-asiakirjana oppilaan tuki – välilehdelle.

Opinto-ohjelma laaditaan kolmen kuukauden kuluessa valmistavan opetuksen alkamisesta, kuitenkin valmistavan opetuksen aloituslukuvuoden aikana. Opinto-ohjelma tarkistetaan vähintään kerran perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana, tarvittaessa useammin. Opinto-ohjelmaa päivitetään oppilaan edistymisen mukaisesti. Omaan opinto-ohjelmaan kirjatut tavoitteet ovat perusta oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnille.

Opinto-ohjelman ja muiden pedagogisten suunnitelmien laatimisesta on luokkamuotoisessa opetuksessa vastuussa valmistavan opetuksen opettaja, inklusiivisessa opetuksessa oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja. Suunnitelmat tehdään yhteistyössä huoltajien, oppilaan ja oppilasta opettavien opettajien kanssa. Lisäksi mukana voi olla muiden tarvittavien yhteistyötahojen edustajia (mm. kotoutumispalvelut). Tarvittaessa suunnitelman laatimisessa käytetään tulkkia.

6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteutettaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Nämä on kuvattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7 ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5. Opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä opiskeluhuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

6.1. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.

Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa oppilaan kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen/ruotsin kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen/ruotsin kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta.

Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisen vaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan tunnistaa ja antaa tukea oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen ja oppimisen tueksi tarjotaan tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia oppimisen apuvälineitä.

6.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun tai esiopetuksen yhteistyölle.

Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli ja kulttuuritausta.

Tulkkauspalvelun käyttäminen on tarpeellista, jos perheiden kannalta tärkeiden asioiden välittämiseen ei ole yhteistä kieltä. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä tarvittaessa oppilaan jatko opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolan kouluissa opetuksen eriyttäminen sekä kodin ja koulun yhteistyö järjestetään perusteiden mukaisesti. Kodin ja koulun välinen tiedonkulku voidaan tarvittaessa varmistaa esimerkiksi tulkin välityksellä. On huomioitava, että kaikki huoltajat eivät ole luku- ja kirjoitustaitoisia. Huoltajille kerrotaan koulun käyttämästä sähköisestä järjestelmästä ja sen käyttöönoton tärkeydestä. Koulut täsmentävät kodin ja koulun yhteistyötä lukuvuosisuunnitelmissaan ja sopivat oppilaskohtaisesti viestintä ja yhteydenottotavat huoltajan/ huoltajien kanssa.

6.3. Opiskeluhoolto

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisua opiskeluhoolto, oppilas ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu tai esiopetusyksikkö. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas ja opiskelijahuoltolaki 377/2022,1 §).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien esiopetus tai kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhoolto sekä kuraattori ja psykologipalvelut (oppilas ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhoitopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhoitolaki 378/2022, 15a § ja oppilas ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 9 §).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoitoa. Opiskeluhoitotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 3 §), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoitotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkkauspalveluista.

Opiskeluhoollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolan kouluissa perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan opiskeluhoolto järjestetään perusteiden mukaisesti ja heille kuuluvat samat opiskeluhoollon palvelut kuin perusopetuksen oppilaalle. Periaatteena on oppilaan tilanteen kartoittaminen, ohjaaminen, neuvominen ja tukeminen niissä asioissa, joissa oppilaan koulunkäynnissä, oppimisessa tai hyvinvoinnissa ilmenee vaikeuksia. Tuen tarpeen arvioinnissa tulee erottaa varsinaiset oppimisvaikeudet, kehittymässä oleva suomen kielen taito ja työskentelytaitojen harjaantumattomuus.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kohdalla korostuu monialaisen verkoston yhteistyö ja suomalaisen koulujärjestelmän opiskeluhoollosta ja erilaisista tukipalveluista tiedottaminen. Opettajan ja opiskeluhoollon henkilökunnan tulee tarvittaessa ohjata ja neuvoa oppilasta ja hänen huoltajaansa erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon

palveluiden piiriin. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen ja päivittäminen tulee myös tehdä moniammatillisena yhteistyönä. Oppilaan huoltajiin tulee pitää säännöllisesti yhteyttä.

Tarvittaessa käytetään tulkkia, jotta oppilaan etu tulee selvitetyksi ja hän ja hänen perheensä saavat oikeaa tietoa opiskelusta ja sen tukipalveluista. Tämä koskee kaikkea valmistavan opetuksen toimintaa, tukea ja palveluja.

6.4. Oppilaanohjaus

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot 10 ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilaanohjaus järjestetään perusteiden mukaisesti ja yhdenvertaisesti perusopetuksen oppilaanohjauksen kanssa. Kun valmistavan opetuksen oppilas siirtyy perusopetukseen samassa koulussa, on nivelvaiheyhteistyö hyvin saumatonta. Oppilaalle tulee antaa kuitenkin sellaiset valmiudet, että hän voi siirtyä suorittamaan perusopetusta myös muuhun kuin Askolan kouluun. Oppilaanohjaus antaa tietoja ja auttaa maahanmuuttajataustaista nuorta ja hänen perhettään tekemään realistisia valintoja myös jatko-opiskelun kannalta. Tärkeää on myös antaa tietoa siitä, miten lapsen tai nuoren koti voi tukea koulunkäyntiä.

6.5. Suunnitelma kasvatustakeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustakeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatustakeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatustakeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustakeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustakeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustakeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia

kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen ja perusopetuksen oppilaita koskevat samat säännöt, ohjeet ja puuttumisen toimintamallit. On tärkeää, että alusta pitäen ja osana valmistavaa opetusta annetaan tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja oikeusjärjestelmästä, eri ikäisten oikeuksista ja velvollisuuksista, sekä autetaan oppilasta ymmärtämään suomalaista koulujärjestelmää ohjaavia lakeja, sääntöjä ja muita normeja. Mikäli valmistavan opetuksen oppilaan toiminta edellyttää seuraamusmenettelyä tai kurinpitotoimia, on niihin ryhdyttäessä huomioitava yhteistyö oppilaan, huoltajan ja tarvittaessa monialaisen verkoston kanssa. Näissä toimissa on aina otettava erityisesti huomioon lapsen etu sekä oppilaan ja hänen huoltajansa mahdollisuus saada apua ja tukea myös omalla kotikielellään.

7. Oppilaan arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Oppilaalle ja

hänen huoltajalleen annetaan valmistavan opetuksen aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu monipuoliseen havainnointiin ja eri menetelmin kerättyihin näyttöihin valmistavan opetuksen aikana ja sen päättyessä. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolan koulujen valmistavan opetuksen päättävä oppilas saa sanallisen arvioinnin osaamisestaan (osallistumistodistus). Arviointi annetaan perusteiden mukaisesti. Arvioinnissa keskeistä on niiden taitojen arviointi, jotka ovat välttämättömiä siirryttäessä perusopetuksen oppilaaksi. Oppilaan aikaisempi koulutausta ja oppilaan taidot määrittävät sitä, mille luokka-asteelle oppilas sijoittuu perusopetuksessa. Lisäksi on tärkeää arvioida sitä, millaisilla taidoilla oppilas siirtyy II asteen jatko-opintoihin.

8. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolassa valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle annetaan osallistumistodistus. Todistuksessa kuvataan oppilaan suomen kielen taitoa kielitaidon eri osa-alueilla ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan edistymistä eri oppiaineissa. Lisäksi todistuksessa voidaan kuvata oppilaan työskentelytaitoja, opiskelutaitojen kehittymistä sekä valmiuksia siirtyä perusopetukseen tai seuraavaan opetuksen vaiheeseen. Todistuksen tarkempi sisältö, laajuus ja esitystapa määritellään paikallisesti siten, että se tukee oppilaan oppimisen jatkumoa ja antaa riittävät tiedot opetuksen järjestämistä varten.

9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin

oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin.

Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Paikallinen suunnitelmaisuus

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilas voi opiskella perusopetuksen oppimäärään sisältyviä opintoja valmistavan opetuksen aikana. Oppilaita integroidaan jo valmistavan opetuksen oppilaina perusopetuksen yleisopetuksen luokkiin, mikäli se nähdään oppilaan edun mukaisena. Integroituminen on tärkeää, jotta oppilaan kielitaito kehittyisi osana vertaisryhmää. Integroitumalla oppilas saa käsityksen perusopetuksen oppimäärien tavoitteista ja sisällöistä ja pystyy arvioimaan omaa oppimistaan suhteessa perusopetuksessa vaadittaviin asioihin.

Mikäli valmistavan opetuksen oppilas suorittaa perusopetuksen oppiaineen oppimäärän tai oppimääriä, hän tekee suorituksen osallistumalla erityiseen tutkintoon perusteiden mukaisella tavalla. Näistä suorituksista annetaan valmistavan opetuksen päättyessä erillinen todistus.

Oppilaan siirtyminen perusopetukseen

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetuksen oppilaaksi ja hänelle suunnitellaan tarvittavat tukitoimet, jotka otetaan huomioon perusopetuksen opetusjärjestelyissä.

Oppilas siirtyy perusopetuksen luokalle 1–9, joka mahdollisimman hyvin vastaa hänen ikä- ja kehitystasoaan. Siirtovaiheessa oppilaan opettajan/luokanvalvojan ja vastaanottavan tahon opettajan yhteistyö on erityisen tärkeää.